

[Indenrigsministeren.]

udgifter, der har påhvilet den for Bornholms købstæder og landdistrikter fælles amtsfond, afholdes af amtskommunen og købstæderne på Bornholm efter de samme regler, som gælder i resten af landet, og på samme måde skal alle indtægter, der er tillagt amtsfonden, tilfalde amtskommunen og købstæderne efter de samme regler, der gælder i den øvrige del af landet.

Når fællesskabet foreslås ophævet, må den for det øvrige land almindeligt gældende lovgivning træde i kraft også på Bornholm, og det foreslås derfor at ophæve de i lovgivningen bestående mange særbestemmelser for Bornholm.

Som det andet hovedpunkt indeholder forslaget bestemmelser om ophævelse af købstædernes repræsentation i amtsrådet og om afholdelse af amtsrådsvalg på Bornholm.

Medens et flertal af de landbovalgte medlemmer af amtsrådet som nævnt ønsker en ophævelse af fællesskabet, har de landbovalgte medlemmer ikke ønsket at tage stilling til spørgsmålet om afholdelse af valg til amtsrådet for tiden indtil 1. april 1962, men har overladt dette spørgsmåls afgørelse til indenrigsministeriet.

I det nuværende amtsråd sidder 8 landbovalgte medlemmer, og det er forekommet mig rettest ikke at lade disse fungere som valgte medlemmer af amtsrådet indtil valgperiodens udløb om 3 år, men at foreslå afholdt valg til amtsrådet, selv om der ikke samtidig skal være valg til sognerådene. Da fællesskabet er opsagt til 1. april og det ikke inden denne dato vil være muligt at afholde amtsrådsvalg, er det foreslået, at de 8 landbovalgte medlemmer fungerer som valgte medlemmer af amtsrådet, indtil det nye amtsråd kan træde i funktion.

Da den bestående overenskomst er opsagt til den 1. april 1959, foreslås det, at loven træder i kraft på denne dag, dog således, at enkelte bestemmelser, navnlig de, der omhandler afholdelse af amtsrådsvalg, træder i kraft straks.

Jeg kan med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Jeg skal endelig tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i indkvarteringsloven*.

Fra gammel tid har det påhvilet garnisonskøbstæderne at tilvejebringe kaserner og øvelsespladser til de garnisoner, der findes i købestæderne, mod til gengæld at oppebære en årlig godtgørelse herfor fra staten. De nærmere regler om omfanget af kommunernes forpligtelser og om størrelsen af godtgørelsen findes i indkvarteringsloven af 29. marts 1924, der har afløst ældre lovbestemmelser herom. Allerede i den kommission, som forberedte 1924-loven, såvel som under rigsdagsforhandlingerne om lovforslaget blev der fra kommunal side rettet kritik mod princippet om, at indkvarteringsforpligtelserne skulle påhvile kommunerne, idet man hævdede, at indkvarteringen af landets forsvarsstyrker måtte være en statslig opgave. Yderligere kritiseredes det, at betalingsordningen ikke gav kommunerne dækning for deres udgifter. Over for det sidste blev der såvel fra kommissionsflertallet som fra den daværende indenrigsministers side peget på, at tilstedeværelsen af en garnison i en by normalt tilfører denne store økonomiske fordele.

De senere års udvikling af forsvarsberedskabet har tillige med prisudviklingen givet kommunernes fornævnte kritik yderligere vægt, og statsmagten har da også i nogen grad ved tilrettelæggelsen af kasernebyggeriet efter krigen undladt at bringe indkvarteringslovens regler i anvendelse over for kommunerne for ikke økonomisk at belaste disse for stærkt.

Under disse forhold har man fundet tiden moden til at tage spørgsmålet om kommunernes indkvarteringsforpligtelser op til fornyet drøftelse mellem staten og kommunerne med henblik på at lade hele indkvarteringsbyrden overgå til staten, d. v. s. til forsvarsministeriet. Der har i denne anledning

[Indenrigsministeren.]

været forhandlet mellem et af Købstadfor-
eningen nedsat kaserneudvalg på den ene
side og repræsentanter for finansministeriet,
forsvarsministeriet og indenrigsministeriet
på den anden side, og resultatet af disse
forhandlinger er blevet, at parterne er
enedes om den overenskomst, der ledsager
lovforslaget som bilag 1. Det vanskeligste
punkt under drøftelserne har været at fast-
sætte vilkårene for overdragelsen af de nu-
værende kommunale kaserner til staten;
det endte med, at man enedes om at lade
overdragelsen ske til den værdi, de pågæl-
dende kaserneetablissementer repræsente-
rede ved deres ibrugtagen til forsvarsformål,
idet der i bygningsanlæggenes tilblivelses-
værdi fradrages et beløb for forringelse,
beregnet på grundlag af en 60-årig afskriv-
ningsperiode. Samtidig er der givet kom-
munerne tilsagn om tilbagekøb af jorderne
og bygningerne, når disse ikke længere skal
anvendes af statsmagten.

Den samlede overtagelsespris vil udgøre
ca. 22,6 mill. kr., der skal udredes i løbet
af højst 10 år med mindst $\frac{1}{20}$ halvårligt,
første gang den 1. april 1959. Staten er dog
berettiget til enten straks ved overtagelsen
eller når som helst senere at berigtige de
enkelte overtagelæssummer eller disses rest-
beløb helt eller delvis. Den del af overtage-
læssummen, der henstår uberigtiget, for-
rentes med 6 pct. p. a. Det er i øvrigt
tanken at lade staten indtræde i nogle af
de lån, som kommunerne har optaget til
kaserneformål, forudsat at dette praktisk
lader sig gennemføre.

Efter at der er opnået enighed om de
nævnte overtagelsesvilkår, er prisen for de
enkelte kaserneetablissementer blevet fik-
seret under møder med byrådene. Kun i
Ringsted, hvor statsovertagelsen sker sam-
tidig med, at der forberedes tilvejebragt en
ny stor øvelsesplads til erstatning for den
nuværende, må prisen, der er angivet i be-
mærkningerne til lovforslaget, tages med
et vist forbehold.

Sideløbende med drøftelserne om statens
overtagelse af indkvarteringsforpligtelserne
har der været ført forhandling med de
kommunale organisationer om de frem-
tidige vilkår for indlæggelse af forsvarets
personel på de kommunale sygehuse. Efter
reglerne i indkvarteringsloven af 1924 på-

hviler det kommunerne at sørge for tilveje-
bringelse af særlige sygestuer eller sygehuse
for dette personel, for så vidt der ikke
træffes bestemmelse om dettes indlæggelse
på de ordinære sygehuse, hvilket praktisk
talt er tilfældet i dag for alle garnisonerne.
Forhandlingerne om denne ordnings fort-
sættelse efter ophævelsen af kommunernes
øvrige indkvarteringsforpligtelser er endnu
ikke tilendebragt, men ventes at være det
omkring midten af marts måned i år.

Lovforslaget fremtræder herefter som
bekræftelse på en mellem staten og kom-
munerne indgået aftale om overførelse af
indkvarteringsforpligtelserne til staten mod
samtidig afhændelse til denne af de eksis-
terende kaserneetablissementer. Ordningen
medfører ingen ændring i forsvarets ind-
kvarteringskapacitet, men må snarest karak-
teriseres som en regnskabsmæssig omposte-
ring inden for kommunernes og statens
regnskabsvæsen. For staten indebærer ord-
ningen den store fordel, at man kommer bort
fra den nuværende, mindre rationelle ordning,
hvor administrationen af indkvarterings-
væsenet er delt mellem staten og kommuner-
ne og mellem forsvarsministeriet og inden-
rigsministeriet. For fremtiden vil admini-
strationen være samlet i forsvarsministeriet.
Foruden den besparelse, der ligger heri,
må det i øvrigt forventes, at de årlige drifts-
udgifter for de enkelte kaserneetablissem-
enter — baseret på de aftalte overtagelses-
summer — gennemsnitlig vil blive lavere
end de udgifter, staten hidtil har afholdt i
form af lejegodtgørelse til kommunerne.

For kommunerne har nyordningen den
fordel, at de fritages for en ulige og uover-
skuelig økonomisk byrde og for en ofte
besværlig administration.

Må jeg til slut sige, at indkvarteringsloven
foruden kommunernes indkvarteringsfor-
pligtelser omhandler borgernes pligt til at
huse forsvarets styrker under øvelser. Disse
regler berøres ikke af lovændringen.

Efter den aftale, der er indgået mellem
kommunerne og staten, skal nyordningen
træde i kraft fra og med begyndelsen af det
kommende finansår, og jeg tillader mig
derfor, idet jeg i øvrigt henviser til det
fremsatte lovforslag og bemærkningerne
hertil, at anmode om, at lovforslaget i det
høje ting må blive gjort til genstand for
hurtig og velvillig behandling.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Her ved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i biografteaterloven.

Ændringerne vedrører bestemmelserne om enkepension i lovens § 14. Efter denne bestemmelse har enker efter bevillingshavere, der har haft bevilling i mindst 10 år, krav på pension af filmfonden, hvis de ikke får bevilling til teatret. Pensionens størrelse står i forhold til biografteatrets overskud i de sidste tre år før bevillingshaverens død, og der ydes reguleringstillæg, børnepension og børnetillæg i overensstemmelse med de regler, der gælder for statens tjenestemænd. I det hele taget gælder der for disse pensioner det samme som for statspensioner.

Efter at reglerne for beregningen af pensioner til statens tjenestemænd nu er væsentlig ændret ved den nye tjenestemandsløve, er det nødvendigt at revidere biografteaterlovens pensionsbestemmelser, således at de kommer i overensstemmelse med de nye regler. Idet jeg med hensyn til enkelthederne i ændringerne skal henvide til forslaget og til bemærkningerne hertil, skal jeg her blot nævne, at pensionerne i en række tilfælde vil blive noget mindre end efter de nugældende regler. Dette står i forbindelse med, at reguleringstillæggene efter den hidtidige ordning har fået en uforholdsmæssig stor betydning. Således vil efter de pr. 1. oktober 1957 gældende satses en enke, hvis mand havde haft et årligt overskud på 800 kr. af biografteatret, straks ved pensionens opnåelse have krav på ca. 4 700 kr. årlig.

Efter forslaget har en enke krav på en pension på $\frac{1}{4}$ — hvis manden har haft bevilling i mindst 15 år, $\frac{1}{3}$ — af gennemsnitsindtægten af biografteatret i de sidste 3 år, dog højst 10 200 kr. Er gennemsnitsindtægten så lav, at pensionen efter denne beregning vil blive mindre end 4 200 kr., sættes pensionen til dette beløb. Den må dog ikke med børnetillæg og eventuel børnepension overstige den gennemsnitsindtægt, som danner grundlag for beregningen. Maksimums- og minimumsgrænsen samt børnetillæg og børnepension reguleres i overensstemmelse med lønningens regler. Ved beregningen af den pension, der skal tilkomme enken ved mandens død,

tages der i øvrigt ikke hensyn til ændringer i lønniveauet, som ligger forud for pensionsrettens indtræden. Derimod følger den beregnede enkepension senere svingninger i tjenestemændenes lønninger og pensioner.

De nye pensionsregler har virkning fra 1. april 1958.

Pr. 31. marts 1958 udbetaltes der pension til 9 enker med et samlet årligt beløb på 79 231 kr. 80 øre. De her nævnte pensioner vil i finansåret 1958-59 blive beregnet efter de hidtil gældende regler, og loven indeholder en bemyndigelse for justitsministeriet til at udfærdige bestemmelser om den fremtidige ydelse af sådanne pensioner i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler. Jeg skal her henvide til det af den højtærede finansminister fremsatte lovforslag om den fremtidige beregning af statspensioner.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 5. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om pension og hjælp til enker m. fl.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. [Vedrørende lovforslaget om pension og hjælp til enker m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende hjælp til enlige mødre).

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om forsorgslovens § 257 vedrørende talelidende.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet m. v.